

ΔΙΑΤΙ ΥΠΟ ΤΟΝ «ΦΙΛΕΛΛΗΝΑ» ΔΑΡΕΙΟΝ Η ΠΕΡΣΙΑ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΚΥΡΕΥΣΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μετά την πυρπόληση της Μίλη-
του και την καταστροφήν της μεγά-
της αυτής πόλεως, εκ θεμελίων, η
ἐκδίκισις τῶν Περσῶν ἐστράφη κα-
τὰ πρώτον λόγον εἰς τὴν Χίον, τῆς
ὁποίας οἱ πολῖται ἐπέδειξαν τόσην
ἀντίστασιν ἐθνικὴν συνειδήσιν, ἀλλὰ
καὶ αὐτοθυσίαν εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶ-
να. Καὶ ἡρμῶσις ἡ ὥρα αἰ καὶ πόμ-
πλουτος ἦσαν. «Ἄλλ' οὐτὲ ἡ λιπομ-
χία τῶν Λεσβίων ἐσώθη τὴν εὐδαί-
μονα Λέσβου ἀπὸ τὴν Περσικὴν δορ-
θαρότητα. Ἀκολουθοῦσα «πολιτικὴν
ἀσφαλείαν», ἡ Περσικὴ αὐλή, ἀπεφά-
σισε τὴν ἐρήμωσιν καὶ τῆς Λέσβου,
ἐκ τούτου ἀμέσως δὲ καὶ τὴν κάκωσιν
τῆς Τενέδου καὶ ἄλλων νήσων.

Ἰμῶν καὶ ἀνεκδιήγητον, τὸ σγέ-
διον τῆς «τιμωρίας» ἐρημώσιν μὴ
μεθοδικότητα, μὴ μακροβουλίσμιον
καὶ ἀπερίγραπτον ἀπανθρωπιά.

Πληρὴ τῆς συνολικῆς πυρπολήσεως
τῶν πόλεων, τῆς ὁμαδικῆς σφαγῆς
ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τῶν δυνδρο-
τουήσεων καὶ τῆς σφῆνι καταστρο-
φῆς τῶν ἀγρῶν, τοῦ ἐμπρησμοῦ τῶν
πλοίων, τῶν λεηλασιῶν καὶ ἄλλων
ἀγριοτήτων, «ἐκκοκκισθῆσαν» κυ-
ριολεκτικῶς μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ
αἱ περικαλλέστεροι παρθένοι, αἱ ὁποί-
αι ἐστράφησαν εἰς τοὺς γυναικω-
νίτας τοῦ θαλάσσης καὶ τῶν μενι-
στάνων, ἀκόμῃ δὲ οἱ ἀρσένεροι τῶν
ἐξήδων, ἐτάλουν ἐπὶ πρῶτον ἀγέ-
λῳν ὡς ἀνδρόπατοι καὶ προσηγορί-
σαν διὰ τὰ καταλάθους θέσεις γυ-
νοῦχων μέσα εἰς τοὺς ἰδίους γυναι-
κωνίτας ὅπου εἶχον ἐγκλεισθῆ αἱ ἀ-
δελαφῆ τῶν, αἱ μηναῖαι τῶν, ἀκόμῃ
δὲ καὶ αἱ σούζοι τῶν.

Ἡ Ἰωνία δολέχθησαν ἐπέπεσε καὶ
πάλιν εἰς δουλείαν. Ἀλλὰ δουλείαν
ἀσυνκράτητος ἐπαθῆσαν καὶ ἀ-
πόβροχον τὴν θορὰν αὐτήν.

Ἡ ριζικὴ πλὴν τώρα ἀλλαγὴ τῆς
Περσικῆς διοικητικῆς πολιτικῆς κα-
τὰ τὸ δῆγμα τῆς ὑποδουλώσεως, εἶχε
ἀναμφισβήτητος τὰς... ἐπικρίσεις
τῶν ἀποτέλεσματος. Αἱ βυζαντινῆς
στοὶ βούλαι τῆς Ἱστορίας καθάρ-
ισαν τὰ ἑλληνικὰ περσικῶν κατὰ
τρόπον τοῦ ἀσφαλῆς δὲν ἤδυναντο
να προβλέψουν οἱ ξένοι βυσαντίαι.

Τὸ γεγνησὶν δὲ τὸ θάρος κατὰ-
κτιητὴ δὲν ἐκαίμε διακρίσιν μεταξὺ
«ὧν ἑλληνικῶν πόλεων, τὸ γεγνησὶν
αὐτὸ συνετέλεσεν εἰς τὴν τραγέ-
σαν ἴσως ἀλλ' ἀσφαλῶς ἀποτε-
σματικωτέρων ἀφύσιν τῆς ἑλλη-
νικῆς συνειδήσεως. Τώρα καὶ αἱ
πόλεων καθυστερημένα ἐθνικὰ πό-
λεις, καὶ αἱ πόλεων ὑποκείμενα εἰς
τοῦ πνεύμα τὸν στενοὺ τοπικοῦ, καὶ
ἐκείναι ποῦ εἶχον πρὶν τραγικά θύ-
ματα ἀνοήτου ἀλαζονείας, ὅλαι ὁ-
μοῦ κατεπάρουν, ὅτι, πρὸ τοῦ θαρ-
δέρου κατακτιητῶν, δὲν ἠπάγγει σω-
τηρία ἀλλὰ ἀπὸ τὴν συσσωματώσιν.
Ἀλλὰ καὶ τὰ Σοῦσα συνετέλεσαν
εἰς τὴν ἐθνικὴν αὐτὴν ἀφύσιν. Τὸ
Περσικὸν ἀνακτοβούλιον δὲν ἤδυν-
ατο πλέον νὰ εἶχῃ ἐμπιστοσύνην εἰς
τοὺς προδότες ἐκείνους τυράννους,
οἱ ὁποῖοι καθάρησαν, ἀλλὰ καὶ ἐ-
τιμωρήσαν ἀμειφθέντες οὕτω

διὰ τὰς προηγουμένας προδοσίας
τῶν καὶ τὴν ἐγκληματικὴν τὴν φι-
λοδοξίαν.

Ἐλατῶστοι μόνον ἐξαίρεσις ἔγιν-
ον, ὡς πρὸς τὰς πόλεις, ὡς ἡ Ἐ-
φεσσος λ. χ., ἡ ὁποία ἐξηκολούθησεν
τὴν ἡμερον ζῶσιν τῆς, ἀλλὰ πάντοτε
ὅπῃ τὴν ἀπειλήν καὶ τὴν ἀμεσον ἐ-
πίβλησιν τῶν Περσῶν.

Ἀλλὰ, παρ' ἅλα αὐτὰ, τὰ Σοῦσα
δὲν ἐθεώρησαν ἀρκητὴν τὴν ἐρήμω-
σιν τῆς Ἰωνίας. Τὸ ἀνακτοβούλιον
ἀνεκάλεσεν ὅλους τοὺς στρατηγούς
τῶν παραβολασίων στρατηγῶν,
ἀντικατέστησε δὲ ἀκόμῃ καὶ τὸν
Ἀρταφέρνην διὰ τοῦ Μαρδονίου, ὁ
ὁποῖος πρὸ ὀλίγου μόλις εἶχε νυμ-
φευθῇ τὴν θυγατέρα τοῦ Δαρείου.

Ἀπὸ τοῦ σημείου πάλιν αὐτοῦ ἀρ-
χίζει μία νέα στροφή τῆς Περσικῆς
πολιτικῆς ἀπέναντι τῶν Ἑλλήνων.
Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Δαρείου Ἀρταφέρ-
νης, παρασυρόμενος ἀπὸ τὸν εἰσὶν
μισσηλπίσμον του, δὲν εἶχε σκεφθῇ
ἀλλήν ὁλοῦν τοῦ Ἰωνικοῦ ζητήμα-
τος παρὰ μόνον τὴν ἐλάττωσιν τῶν
ἑλληνισμῶν, Ἐντελῶς ἀντιθέτως ὁ
Μαρδόνιος, νεώτερος ἀλλὰ καὶ ὑπε-
ροπότερος, ἐκστρέφει ἀμέσως τὸ
ἑλληνικὸν δῶμα πρὸς καὶ τὸ κύριον
τοῦ μέλημα ἡττῶν καὶ τὴν ἐπιφε-
λίαν τῆς Περσίας ἀπὸ τοῦ βαλάντου
ἑλληνικῶν ἀσπασμάτων. Μία γὰρ λοιπὴν
πολιτικὴ ἐστὶν ἡ ἀπὸ τὸν προαιρετι-
σμοῦ τοῦ ἑλληνισμοῦ ἵσχυς τοῦ
Περσικοῦ βεβαίως πλῆθος καὶ ἡ
ἐκμετάλλευσίς τῆς ἑλληνικῆς ἱδιο-
φυίας.

Ἡρχισθὲν δὲ νὰ ἐφαρμόσῃ μετὰ πε-
ρισσοῦ ἀξιοσημειώσεως πολιτικῶν
τοῦ αὐτοῦ σγέδιου ὁ Μαρδόνιος, Ἀρ-
μῆς καὶ ἐκ Κιλικίας μετὰ μεγάλου
σθένους καὶ περιέλας τὰς ἰωνικὰς
πολεῖδας πόλεις, ὅπου προέβλεπε
τὸν σμῆσον καθάρειν, τοῦτον τὸν
ἑλλήνων τυράννων, τοὺς ὁποίους
εἶχε βιοραιοὶ δ' Ἀρταφέρνης καὶ οἱ
ἄλλοι ἦσαν χειρότεροι τῶν προηγου-
μένων, ἀκόμῃ δὲ καὶ αὐτῶν τῶν
Περσῶν, ὅσον καὶ τοὺς Πέρσας βιο-
κτιητὰς καὶ στρατηγικούς καὶ παρὲ-
νθεν ἀμέσως τὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς
Δῆμους καὶ τὰς ἐκκλησίας.

Καὶ ἐνῷ αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις
προσπεσθῶν νὰ ἀναρρώσουν μετὰ
δυσχερείας, ὁ Μαρδόνιος, ἐξακολου-
θῶν νὰ ἐμφανίζῃ τὸν αὐτὸν τὸν ὡς
Φιλέλληνα, ἀνέλαβεν ἀμέσως τὴν ὁ-
λοκληρίσιν τοῦ σγέδιου τῆς ἐκμε-
ταλλέσεως. Ἐγνώριζε καλά ὅτι τὸ
Περσικὸν κράτος οὐδέποτε θὰ ἤδυν-
ατο νὰ φοροιοῦσιν τὴν Ἰωνίαν, ἐπ' ὅ-
σον πνευματικὴ πρωτεύουσα τοῦ
ἑλληνισμοῦ ἐξηκολούθησεν νὰ εἶνε αἱ
Ἀθήναι καὶ ἐπ' ὅσον ἀκόμῃ ἡ Ἐρ-
ετρίαις ἐνδιέφερετο διὰ τὰ συμβαί-
νοντα εἰς τὰ μικρασιατικὰ παράλια.

Ἐπικεφαλῆς λοιπὸν μεγάλῃ στρα-
τιάς, ὁ Μαρδόνιος ἦλθε μέχρις ἑλ-
λησπόντου, διεσπάρθη δὲ τότε εἰς
τὴν Εὐρώπην, ἀκολουθῶν τὴν γινω-
στὴν ἡδὴ ὁδόν, πρὸς Μακεδονίαν, καὶ
ἐγὼν τὴν πρὸβλιν νὰ κατέβῃ εἰς
τὴν Ἑλλάδα. Εἰς τὸ πέρασμα τοῦ,
αἱ πόλεις, αἱ ὁποῖαι ἔδυνον τὴν

Περσικὴν κυριαρχίαν, ἀφῆνον νὰ
διακυβηθῶν ὑπὸ ἰδίους νόμων, ἀλλὰ
πάντοτε ὑπὸ τῶν Περσικῶν ἐλεγχοῦν,
αἱ δὲ ἀνθιστάμεναι κατεδάφοντο
διὰ τῆς βίας καὶ ὤριζον Πέρσας
διοικητὰς μέχρις ὅτου δώσουν αἱ
πόλεις ἐκείναι ὅλα τὰ μαρτυρικά
περὶ τοῦ ὅτι ἦσαν ὀριμὸι ν' ἀποτε-
λέσουν αὐτοδιοικητὸν μέλος τῆς
Περσικῆς Ἀυτοκρατορίας. Ἡ αὐτὴ
τύχη ἀνέμενε καὶ τὰς πόλεις τῆς
Ἑλλάδος, ἰδίως δὲ τὴν Ἐρετρίαν
καὶ τὰς Ἀθήνας, αἱ ὁποῖαι εἶχον
συμμετάξει μὲν τοὺς Ἰωνὰς καὶ ἔ-
λασθον μέρος εἰς τὴν πυρπόλησιν τῶν
Σάρδεων.

Αὐτὰ συνέβαινον κατὰ τὸ 492 π. Χ.
Ἀλλὰ τὴν φορὰν αὐτὴν τὴν Ἑλ-
λάδα ἔωσαν καὶ Ἄθως καὶ ἡ θάλασσα.

Καὶ αὐτὴν σύμπτωσιν, τὸ ἐτος
ἐκεῖνο, αἱ φθισωνιαὶ θύελλαι καὶ
τὰ χειμῆρια ψυχρὰ ἦσαν ἐξαιρετικῶς
πρώτα. Ἐξ ἄλλου, ὁ Μαρδόνιος ὁ-
ρεῖται εἰς θαλασσινὰ σκάμια, πιστεύ-
ον τὸν αὐτὸν τὸν αἰῶνα νὰ ἀναμ-
μῶθῃ εἰς τὰ ναυτικά ζητήματα καὶ
ἰσχυρίζον ὅτι διὰ τὸν ἐντολὸν τοῦ ἐ-
φοικῶντο προβλεπτικῶς καὶ σωφρων.
Παρὰ τὰς ἀντιθέτους ὑποθέσεις τῶν
Φοινίκων ναυαγίων του, αὐτὸς ἔβω-
κεν ἐντολὴν ὅπως ὁ στόλος τοῦ πε-
ριπλοῦσιν τὸν Ἄβιν, εἴχων νὰ χά-
νῃ ἀπὸ τὰ ἐπόμενα τὴν ἑπῆραν.

Ἐκρίθη ἀργότερον ὅτι ὁ Μαρδόν-
ιος δὲν ἤδυνάτο νὰ πράξῃ ἄλλως,
ἐλλείψει μέσων παντοπορίας καὶ ὀρ-
γάνων προσανατολισμοῦ. Ἡ κρίσις
αὕτη βασίζεται ἐπὶ πλάνης καὶ ἐκ-
φέρεται ἀπὸ ἐντελῶς ἀμείρους περὶ
τὰ ναυτικά καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς ναυ-
τικῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Οὕτω τὸ
δῶρειον Αἰγαίου ἦτο ὁκεανὸς ὄχνη-
ς ἀλλ' οὐτε καὶ οἱ πλοῖοι τοῦ
ἑσπερινοῦ μέσου, ὅτω καὶ ἐμπει-
ρικών, πρὸς προσανατολισμόν. Καὶ
ἐὰν ἀκόμῃ εἰς τὴν ἐπὶ πλάνῃ ἀπῆσαν
καὶ χειρότερον περίπτωση ἐπλεον
τὴν ἡμέραν καὶ ἐποδοῖον τὴν νύκτα,
τὸ πέρασμα θὰ ἦτο ἐυκόλον.

Ἀλλὰ ὁ Μαρδόνιος ἐπισθενε δὲ
συνήθως καὶ οἱ περισσότεροι «στει-
ρανοὶ». Ἐνόμενον δὲ τὸ κινδύνου
συνίστατο, εἰς τὸ νὰ ἀνοίγουν εἰς ἀ-
νοικτὸν πέλαγος καὶ ὅτι ἐρόσον ἔ-
βλεπον τὰ παράλια, ἡ σωτηρία ἦτο
ἡθε βεβαία καὶ ἡ ἀσφάλεια τῶν με-
γάλῃ.

Ἀκόμῃ, συνηθισμένον ἀπὸ τοὺς
ἐπίστοιχους τοῦ θέρους (τὰ μετέμεινα) ὁ
Μαρδόνιος ἐφοβέτο προφανῶς τοὺς
βορεινοὺς ἀνέμους καὶ δὲν ἀνέμενε
τοὺς φθισωνινοὺς νοτίους ἀνέμους
(σορκαβέες κτλ.), οἱ ὁποῖοι ἐνέκρη-
σαν καὶ προεκάλεισαν τὴν ἀνάστα-
σιν καὶ ἀπίστητον πανωλεθρίαν.
Κατεποντισθῆσαν οὕτω περὶ τὰ τρια-
κόσια μεγάλα πολεμικά σκάφη, ὁλό-
κληρος δὲ τὸ Στρυμονικὸς κόλπος
ἐστράθη ἀπὸ μυριάδας πτώματων πυ-
λιν τῶν Περσῶν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐν-
τελῶς ἀπείρτοι περὶ τὰ ναυτικά. Ταυ-
τοχρόνως δὲ ἡ τύχη τοῦ πεζικοῦ τοῦ
δὲ ἦτο καλύτερα διότι οἱ Ὀρφέες ἐ-
πλευροκόπουν τὴν Περσικὴν στρα-

τιάν, αναγκαστικῶς ἐδρακύνκτον, ὑπὸ τὰ πηλὴ γήματα ἐνὸς ἀτέγκτου κλεφτοπολέμου. Ὅμοι μὲ ὅλα αὐτὰ, οἱ Πέρσαι, ἀσυνήθιστοι εἰς τὰ φύγη, ὑπέφερον ἀπὸ τῶν πρώϊμων χειμῶν, πολὺ περισσότερον διὰ τὴν εὐρίσκοντο ἀκόμῃ μὲ θερνίαν ἐκάρτιστος.

Ὑπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα αὐτὰ πηλ- γήματα, ὁ Μαρδόνιος προέβλεψε ἐν- γικωτέραν πανωλεθρίαν καὶ δὲν ἐ- ντόμωσε νὰ προχωρήσῃ, οὕτω δὲ ἐ- σώθησαν αἱ Ἀθηναί.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Ἀθηναῖοι, διέ- βλεπον τὸ σκοτεινὸν μέλλον καὶ δὲν ἀπέκρυπτον ἀπὸ τοῦς ἑαυτοῦς τὴν θὴν ἀναποτρέπτον πραγματικότητά. Ἀκόμῃ τοῦς ἐπύπτεν καὶ ἡ συνειδη- σίς των, διότι ἐγνώριζον καλὰ διὰ τοῦς εἶχον πράξει τὸ κακῶν των, οὐτε ἐγειρήθησαν καλῶς τὴν ὑπό- θεσιν τῆς ἰωνικῆς ἐκστρατείας.

Ἀπὸ μέρους των πάντων οἱ Πέρσαι εἶχον ἀντιλήφῃ, ὅτι ἡ καθυστάσις τῆς ἰωνίας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐγγὺ τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα ὡς ἡ ἀπὸ μέρους των καθυστάσις των Ἀλγυπτίων καὶ τῶν Λυδῶν. Διότι, ὑπὸ οὐρανὸν πείσαν καὶ ὑπὸ οὐρανὸν προσπα- θείας, οἱ Ἕλληνες δὲν ἐγίνον τὸν ἐ- θνικὸν τὴν χαρακτῆρα, οὐτε δὲ ἡδύ- νατον νὰ ἀφομοιωθοῦν. Ἀκόμῃ, τὰ Σούσα ἀντελήφθησαν ὅτι, εἰς τὸ μέ- λλον αἱ Περσικοὶ ἐπιχειρήσεις ἀνά τὴν Δυτικὴν Μεσόγειον δὲν ἦτο δύ- νατον παρὰ νὰ ἐξαρτηθοῦν ἀπὸ τὰς σχέσεις των μὲ τοὺς Ἕλληνας.

Μένοι των οἱ Πέρσαι δὲν ἠδύνατο ὁπωσδήποτε νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν δυτικὴν λεκάνην τῆς Μεσογείου καὶ ἐὰν ἀκόμῃ δὲν εἶχον ἀνταγωνιστάς των τοὺς Ἕλληνας. Ὁ μόνος τρό- πος ἐπικρατησεῖς των, ἦτο νὰ ὑπο- τάξουν τοὺς Ἕλληνας καὶ νὰ τοὺς θέσουν ὑπὸ τὴν ἐλεγχὸν των. Διὰ τοῦς λόγους αὐτοὺς εἰδομεν καὶ ὅτι ἡ

δύναμις καὶ περαιτέρω, ὅτι οἱ Πέρσαι ἦσαν πάρα πολὺ εὐαριστημένοι ὁ- σίας ἡδύνατον νὰ εἰσπράτουν ἀπὸ μέρους των Ἕλληνικὸν πόλεον, ἐγγὺ καὶ ὕδαρ, σήμερον ὑποταγῆς. Ἀ- κόμῃ, ἐκεῖνο ποῦ τοὺς ἐνδιέφερε δὲν ἦτο ἡ εἰσπραξις φόρων εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, ἀλλὰ ἡ συμβολὴ των Ἕλ- ληνικῶν πόλεων εἰς πλοία πολεμικά ἢ ἐμπορικά. Ἀκόμῃ εἶναι προφανές ὅτι ἡ Περσία δὲν θὰ ἐπεφύλασσαν εἰς τοὺς Ἕλληνας ναυτικούς τὴν ἐντε- λῆς κατωτέρων ἐκείνην κατάρτασιν, τὴν ὅποιαν ἐπεφύλαξε πολὺ ἀργότε- ρα ἡ Ἑνετικὴ καὶ Φραγκικὴ κυριαρ- χία. Διότι Ἑνετοὶ, Γενουαῖοι, Φραγ- κοὶ κ.λπ. ἦσαν ἡδὲ ἐμπειροὶ εἰς τὰ περὶ τὴν θάλασσαν, ἐνῷ ἀντιστρέ- φον οἱ Πέρσαι ἐρέθησαν πάντοτε ὑποχρεωμένοι νὰ ἐμπιστευθοῦν τὰς ναυτικές τὴν τύχας εἰς ξένους.

Ὅλα αὐτὰ ἔχουν σημασίαν, διότι μαρτυροῦν πῶς οἱ Ἕλληνες τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίως οἱ Ἀθηναῖοι, παρ' ὅλα τὰ ἐλαττώματα των, δὲν ἦσαν ἐν τοῦτοις προσηρμοσμένοι εἰς τὴν ψυχολογίαν των ἰώνων καὶ οὕ- τως ἐγγειγμένοι τὸν ἐνῷ καὶ οὐκὰν συμπεφύλασσαν θὰ ἦσαν λίγο ἢ πολὺ ἐξησφαλισμένα ἀπὸ τὸν Περσικὸν ζυγόν, διεκώλυον τὸ πᾶν διὰ νὰ διατηρήσουν τὴν πληρὴ ἐλευθερίαν των ὑπὸ τὴν ὅποιαν καὶ ἐμεγαλοῦργη- σαν.

Κατὰ τὰ ὅλα, οἱ Πέρσαι ἐπίτευ- νον πάντοτε ὑπερότερον τὰς ἐπιχει- ρήματων, διὰ τὸν ὅτι ἐμπηκνόντο εἰς τὴν ἀσφαλίαν τῶν ὑπερῶν των ἐνυμμένων των, ὡς καὶ διότι εἶχον τὴν πεποιθήσιν, ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν θὰ ἠδύνατον νὰ ἐπιτελέσουν ποτὲ καὶ νὰ ἀμυνθοῦν ὑπὸ ἐπικρατῆν. Αὐτὸ, ἀλλὰ, καὶ εἰς τὴν ἀποκρίσιν καὶ τὰ γεγονότα τῆς Ἀλκιονίας. Ἐκ πα- ραλλήλου πρὸς ὅλα αὐτὰ, ἐκάλει- ρον

γὰρ ἐντατικῶς εἰς τὴν Περσίαν ἡ κοινὴ γνώμη τῆς κυριώτερου τάξεως καὶ ὀλίγων κατ' ὀλίγον εἶχε ἐθραι- ῶθῃ ἐκεῖ ἡ σκέψις ὅτι μόνον ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Δυναστείας τῶν Ἀχαμε- νιδῶν, θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ περαιτέρω διαβίωσις τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ περίεργον εἰς ὅλα αὐτὰ εἶνε ὅ- τι τὴν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐκτορα τοῖαν τὴν ἀνέλεσιν ὁ Δαρείος, τοῦ ὁποῦ ἦσαν παλινγνώστοι οὐκ ἰσχυρὸν αἱ φιλεργικαὶ τάσεις, ἀλλὰ καὶ τὸ σφῶς... Ἐλληνόφρον πνεῦμα. Ὁ φιλελληνισμὸς τοῦ Δαρείου, ἐν τοῦ- τοις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ σώσῃ τὴν κατάστασιν, καὶ τοῦτο διότι, ὅφ' ἐ- νός μὲν ἡ κατὰκτισις τῆς Ἑλλάδος ἀπέτελε δυναστεϊκὸν πρόγραμμα τῶν Ἀχαμενιδῶν, ὁ δὲ Δαρείος, ἂν καὶ ἀπόλυτος ἀρχὴν τῆς ἀγαθοῦς χώρας του, ἦτο πολιτικὸς δοῦλος τοῦ ἀνα- κτοβουλίου τῶν Σούσων, τὸ ὅτιον πράγματι καὶ ἐκυβέρνησεν, ὡς περὶ τοῦ ἐκυβέρνησεν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρό- νους τὴν τουρκικὴν αὐτοκρατορίαν ἡ Ὑψηλὴ Πύλη, ὑπὸ τὴν ὀνομαστικὴν κυριαρχίαν ὠρισμένων Σουλτάνων.

Κατὰ τὴν ἀπόψεως αὐτῆς, τὸ δλον σχεδόν τὸ ἀνακτοβούλιον τῶν Σούσων ἦτο πολιτικώτατον καὶ με- λετημένον μέχρι τῶν ἐσχάτων λεπτο- μερειῶν του. Τὰ Σούσα ἦσαν τῆς γνώμης, ὅτι ἐπρεπε πρώτον νὰ προ- σέλθῃ ὁ ἐξ τῆς Μικρασίας Ἑλλη- νικός ἀποικισμός, καὶ κατόπιν νὰ προσέλθῃ ἡ Ἑλλάς, ἡ κατοχὴ τῆς ὁποίας ἐπρεπε νὰ σημεῖν ὀριστικὴν ἐκπράττειν τὸν Περσὸν. Ἄνε διε- ὀδοι πρὸς τὰς ἀποικίας, ἀπὸ πλου- θὰ ἠδύνατον νὰ ἀνακυβῇ μία Ἑλλάς πολὺ λογιωτέρα ἐκείνης τὴν ὅποιαν θὰ κατελάμβανον οἱ Πέρσαι.

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Πῶς ἤρχισαν οἱ Περσικοὶ πόλεμοι.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΚΑΜΟΥΦΛΑΖ

Ἡ Γάλλος ἱστορικός Πῶλ ντ' οὐσπανάκ, ἀσχολούμενος εἰδικῶς μετὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ παγκοσμίου πολέ-μου, τοῦ ὁποῦ ἀφῆρον, ἀνέφερε ἐνδιαφερόμενος περὶ τῶν ἀποστο- λῶν, ἐδημοσίωσεν μὲν ἡδὲ ἐκτέλει καὶ ἄλλας εἰδικὰς περὶ τῶν ἐκεί- νων τῶν περὶ τὸν Νανὸν ἐκεῖνο κάποι- τα μεταξὺ των συρματολεγματῶν των προκωρυφθέντων γραμμῶν, τὸ πῶμα μεγαλοσύνου ἱπποῦ, τὸ ὅποι- ον μάλιστα εἶχεν ἀργίον νὰ ἀποτυπ- νίτῃται καὶ ἐμβρίξει σφοδρὰ. Ὁ Γάλ- λος διοικητὴς τοῦ τομέως ἀντελήθη ὅτι ἡ θέσις ὅπου εὐρίσκετο ὁ ἵππος εἶναι ἰδιαίτερος κατάλληλος διὰ τὴν ἐγκατάστασιν παρατηρητηρίου καὶ ἐ- σκέρθη νὰ μεταβάλῃ τὸ πῶμα διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Πρὸς τοῦτο ἐλ- ῆθησαν φωτογραφίαι τῆς ἀκριβοῦς τοῦ θέσεως καὶ ἐδόθη ἐντολὴ εἰς τὰ χυτήρια νὰ κατασκευασθῇ πανομοιό- τυπον γάλκινον, ἄλλα κενὸν ἐσωτερικ- ῶς ὁμοίωμα ἱπποῦ διὰ τὴν ἐγκατά- στασιν ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ παρατηρη- τοῦ. Ὅλα ἦσαν ἐνταίκα διὰ τὴν ἐν καιρῷ νύκτι ἀντικαταστάσιν τοῦ πῶματος ἀπὸ τοῦ ὁμοιώματός του κατὰ σύμπανον ἐξοχὴν ὅδῃς ἐκρα- γείσῃ ἐκεῖ κοντὰ διέλυσε κυριολεκτι- κῶς τὸ σῶμα τοῦ ἱπποῦ. Κατόπιν αὐ- τοῦ, τὸ γάλκινον ὁμοίωμα, τὸ ὅποιον

εἶχε καταστῇ ἀχρηστὸν, ἐστάλῃ εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ καμουφλάζ. Σημει- οῦν ὅτι τὰ καλύτερα παρατηρητήρια ἀπετελοῦντο ἀπὸ κορυμῶν δένδρων ἐγγειρομένων μεταξὺ των ἐρειπίων. Οἱ κορυφαὶ αὗτοι ἐφωτογραφίζοντο,

ἀντεγράφοντο καὶ ἀντικαθίσταντο ἀ- πὸ ἄλλους μεταλλίσιους, ὅπως εἶναι τὴν περίπτωσιν τοῦ ἱπποῦ. Τὴν μέθοδον ἐμ- μόνοντο καὶ οἱ Γερμανοὶ μὲ τὴν δια- φορὰν αὐτῇ, χάριν τῆς οικονομίας τοῦ μετάλλου, κατασκευάζον τὰ ὁμοίω- μα τὰ δένδρων ἀπὸ ἑλκῆ καὶ ἐφη- μερίδας χρωματισμένας. Ἐπίσης κα- τεσκευάζοντο μεταλλίνα παρατηρητή- ρια ἀπομοιούμενα εἰρενικά ἢ σφοδρῶς ἰθύν, ἀναφέρεται δὲ ἡ περιήρησις ἱ- στορίας ἐνὸς τοιούτου καμουφλαρισμέ- νου παρατηρητοῦ, τὸ ὅποιον ἐτόσο βεβαίως τὴν ὕδαν ἀκριβῶς κατ' ἡν δ

ἀντίπαλος ἀπέτρεψε καὶ κατέλαβε τὸ χαράκωμα ὅπου ἐγένετο ἡ σχετικὴ ἐργασία. Οἱ πέντε ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἐτοποθετοῦν τὸ παρατηρητήριον, πο- λὺ τοῦ κινδύνου νὰ αἰχμαλωτισθοῦν, εἰ- σεργάσαντο ἐντὸς αὐτοῦ. Ἐκεῖ παρέ- μιναν ἐπὶ ὀκνηλὴς ὅρας εἰς τρα- γικὴν ἀλήθειαν καταστάσιν, διότι ὁ χῶ- ρος προσωρεῖτο μόνον δι' ἐνὰ παρατη- ρητήριον, ἐνῷ αὐτοὶ ἦσαν πέντε. Τελι- κῶς οἱ Γάλλοι κατέρωσαν νὰ ἀνα- κτήσουν τὸ χαράκωμα καὶ νὰ τοὺς ἐβρυν αὐτοῦ, πρὸς γενικὸν θαυμα- σμόν, διότι τὸ κεραιολόγιόν τοῦ τῶσον τέλειον ὥστε οἱ Γερμανοὶ δὲν κατέρω- θονσαν νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν.

Διὰ τὴν παρακλῆσιν τοῦ πυρὸς τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολοῦ ἐγένετο συχνὰ μετακινήσεις τῶν ἐπὶ τοῦ ἐδά- φους σταθερῶν σημείων (δένδρων, κρημνισμένων κτιρίων). Συγκεκριμέ- νως ὁσάκις ὑπῆρχε σταθερὸν σημεῖον οἱ πυροβολοῦν τοῦ ἐχθροῦ λαμβάνον- τες αὐτὸ ὡς βάσιν ἐρεθισμὸν ἐπιτυ- χῶς τὴν βολῶν των. Τότε οἱ ἀσχυροί- μενοι μὲ τὸ καμουφλάζ διὰ νὰ τοὺς παραπλανήσουν μετετόκῃ τὴν νύκ- τα τὸ σταθερὸν σημεῖον εἰς τοῦτα δι- που τὰ βλήματα δὲν θὰ παρηγοχλόνον οὕτω δὲ τὴν ἐπομένην τὸ ἐχθρικὸν πυ- ρολόγιον ἐβαλλεν εἰς ἄλλην ἀντ' ἄλλης θέσεως.